

Халқро тақлидашон барбод дод...

Submitted by Ҳайати тадорукот on 26 July, 2017 - 12:30

Фарҳанги миллӣ чун забони миллӣ, таърихи миллӣ ва муқаддасоти миллӣ муаррифгари гузаштаву имрӯзаи одамон дар рӯи олам аст. Аз ҷумла, бо касе рӯ ба рӯ истода, соатҳо ба ҳам назар афканиву хомӯш бошӣ, ҳатман туро ба миллатҳои гуногун, ки чехрааш ба ҳам монанд аст, шабоҳат медиҳанд.

Чун ба забон биёиву суҳбат биорой, боз ҳам аз тарзи сухан гуфтани дурр суфтани шумо шунавандаи зирак зуд баҳо дода метавонад, ки ин лаҳни шеваи тоҷикӣ буда, гӯяндаи он аз рӯи гуфтор, рафтор, тарзи пӯшидани либос миллати барӯманду безаволеро муаррифӣ менамояд, ки забону фарҳанги ин миллат ҳанӯз дар асрҳои 9-10 ҳаҷонӣ шудаву марзҳоро убур кардаву ҳаҷонӣро ошиқи шайдои адабиёту фарҳанги худ гардонидаст.

Таърих гувоҳ аст, ки ҳарчанд пои аспӣ Искандар, арабу муғул ба хотири ғорат кардан ба сарзамини биҳиштосои мо гузошта шуда бошад ҳам, аз ин забон ва фарҳанг, аз ҷумла фарҳанги миллии замони суғдиву бохтарӣ ин ғоратгарон идораи давлатро пеш мебарданд. Ҳамзамон тарзи коркарди карбос, атласу кимхоҳро аз худ карда, пӯшидани либоси миллии мардуми таҳҷоиро пеша карда буданд. Чунончи дар тӯю маърақаҳо ба домод ва арӯс бештар атласу кимхоҳ мепӯшониданд, ки ин гувоҳи гуфтаҳои болост.

Дуруст аст, ки мо дар асри 21 умр ба сар бурдаву бо замона ҳамқадам ҳастем, лек ин ҳолат ҳам моро водор месозад, ки дар пойғаҳи дари ҳаҷонӣшавӣ бо забон, фарҳанги миллӣ ва урфу одатҳои миллӣ ҳаҷонӣ шавем, зеро ин гирдобӣ беохире, ки миллату қавмҳои зиёдро ба коми нестӣ мебарад, забону фарҳанг ва урфу одатҳои созанда шаҳодатдиҳандаи онанд, ки ин муқаддасот аз мардуми давлатдор, китобдор, шаҳрдоре ҳаст, ки бо забони нобу муҳаббатифаринаш оламро ҷон бахшидаву бо фарҳанги оламгираш гаҳвораи тамаддуни дунёро таккон дода ва бо урфу одатҳои неку созандаш сулҳу ваҳдатро шиори ҳамешагии ин миллат кардааст.

Аммо сад афсӯс, ки ҳама он тохтутозҳо, ғоратгарихову хунрезихои лашкарони бегона ба ин сарзамини офтобиву биҳишти таъсири манфии фарҳанг ва урфу одати хешро гоҳе иҷборан ва гоҳе ғайриихтиёр бо фарҳанги волои мо омехта карда, иҷрои онро вазифаи муҳими ҳар ватандор мешумориданд. Ин буд, ки имрӯз, мутаассифона, дар раставу хиёбонҳо, корхонаву идораҳо ва бозорҳо занону мардоне ба чашм мерасанд, ки таблиғгари либосу фарҳанги ғайримиллӣ ва бегона мебошанд. Аз ҷумла, иддае аз ҷавонписарон бешармона бо либосҳои нимбараҳна, ронинҳо (шортҳо) дар бар ва пойафзори резинӣ (сланс) дар ҷойҳои ҷамъиятӣ гурӯҳ-гурӯҳ нишаста, бо забони қабехӣ ба модару миллати мо бегона оромии ҷомеаро халалдор менамоянд. Ё ин ки қисми ками ҷавондухтарон худнамой карда, беҳабар аз фарҳанги бою рангини пӯшидани либоси ниёгон, дар либоси нимбараҳна ва ё либосҳои ноаёне, ки дар дохили он зан ё мард буданаш маълум нест, ҳамзамон бо пӯшидани либосҳои сиёҳу торик ва ниқобдор, шиму болопӯшҳои мардонаи танг, ки тамоми узви баданашон намоён аст, ба ҷойҳои ҷамъиятӣ ворид шуда, таъсири манфии худро ба фарҳанги безаволу оламгири мо мегузоранд. Ҳатто меҳмонони Тоҷикистони азизамон эҳсос карда наметавонанд, ки дар сарзамини бузургони адабиёту фарҳанги оламгир қарор доранд. Фарҳанги либоспӯшии мо дар гузашта ҳанӯз меъёри худро дошт ва имрӯз ҳам бояд дошта бошад.

Поягузори назми классикии тоҷикӣ форс, устоди сухан Фирдавсии бузург дар замоне, ки чунин тохтутозҳо ва нооромӣҳо вуҷуд дошт, дар аҳди Султон Маҳмуди хунхор таблиғгари фарҳангу забони миллии хеш гашта, эҳтироми ин муқаддасотро то ба сураиё бурд. Бо забони нобу гуворои тоҷикӣ асари безаволи худро эҷод намуда, ҳар қаҳрамони он бо забони модарӣ бо ифтихор ва худшиносии воло сухан мегӯяд. Ҳамзамон қаҳрамонҳои ин асар новобаста аз мақому мартабаи дошташон дар либоси миллӣ қарор дошта, муаррифгари давлату миллати хешанд. Дар майдонҳои бузурги набард ин миллат ва давлатро аз Парчам ва сару либоси дошташон мешинохтанд. Аз ҷумла Рустам, Сӯҳроб, Шоҳқубод, Рӯдоба, Таҳмина, Гурдофарид, Манижа, Фарангис ва амсоли инҳо муаррифгари давлату миллати хеш дар замони худ буда, имрӯз ҳам мардум аз онҳо ифтихор доранд. Имрӯз ҳам агар сухан дар бораи Рӯдобаву Таҳмина, Гурдофариду Фарангис ва Манижа биравад, хонандаи арҷманд пеши назар

Халқро тақлидашон барбод дод...

Published on The Committee of Language and Terminology by the Government of the Republic of Tajikistan (<https://www.kumitaizabon.tj>)

фарзандҳои фарзонаи аҳди Сомонро бо сарулибоси дошташон ва мардонагиашон дар майдони набард барои ҳимояи марзу бумашон меоранд ва мешиносанд, ки ин қаҳрамонҳо муаррифғари кадом давлат ва миллатанд.

Дар ҳолати қаҳонишавӣ қарор доштани мо ва парастии фарҳанги бегона, мутаасифона, ин шаҳомат, бузургӣ ва забону фарҳанги қаҳонии моро метавонад ба осонӣ аз байн бубарад. Тақлидҳо ба либоси бегона ва бегонапарастӣ як ҷуъзи раҳнашавӣ ба забон, фарҳанг ва урфу одатҳои миллиамон буда, он метавонад дар солҳои пасин оқибатҳои нохуш, аз ҷумла аз байн рафтани миллату фарҳангро ба миён биоварад.

Истилоҳи маъмули «худкуши бегонапараст» низ шояд дар ҳамин давраҳои пурталотум ба миён омадааст, ки то имрӯз пирони кордида онро дар ҳолатҳои зарурӣ вирди забон меоранд. Агар дар давоми 70 соли Шӯравӣ мо тавонистем беҳтарин рисолатҳои миллӣ, ба монанди эҳтиром ба бузургон, шинохти чор пир ва чор тадбир, оддитарин салом, арҷ гузоштан ба забонро аз даст дода бошем, пас дар давраи тохтутози Искандару арабу муғул омехташавии фарҳангҳо ба назар мерасиданд ва фарзандони фарзонаи миллат, аз ҷумла модарон тавонистанд забонро бо ҳама шаҳомат ва покизагӣ аз нестшавӣ эмин нигоҳдоранд ва ин забон таи ҳазорсолаҳои дигар барои миллати тоҷик хизматҳои арзандаи хешро ба анҷом расонидааст.

Ҳамзамон, мо метавонем ин гуна афкорро нисбат ба либоси миллӣ иброз дорем, ки он ҳам муаррифғари миллату фаҳанг буда, метавонад моро то безаволӣ бубарад. Куртаҳои зебо ва сариҳои ё рӯмолҳои хурду бузурге, ки бо ҳикмат дар сар баста мешаванд, аз модарону момоёни мо то имрӯз беҳтарин либосҳои миллӣ дар минтақа шинохта шуда, ҳар зан- сайёҳе, ки ба Ватани мо қадам ранҷа бикунанд, ҳатман дар либоси тоҷикӣ худро ҷой дода, аз он ифтихор ҳам мекунад, ки либоси модари тоҷик, модареро, ки Имоми Аъзам, Рӯдакиву Фирдавсӣ, Синову Хайём, Ҳофизу Саъдӣ, Носири Хусраву Камоли Хуҷандиро ба дунё овардаву тарбия намудааст, дар бар дорад.

Инсонҳо дар олам ба хотири ҷовидон мондан ва таъсири хубе бар дигарон расонидан аз муқаддасоти миллиашон бештар ба забон, фарҳанг, Парчам, Нишон, Суруди миллӣ ва урфу одатҳои созандашон арҷгузоранд, зеро тақлид мисли бемории табобатнашавандае аст, ки бузургтарин миллатро аз байн мебарад, чаманистонро ба хорзор мубаддал месозад, дар хонаҳо ҷуғзҳо макон мегиранд.

Аз ин рӯ, шоири шинохтаву қаҳонии мо тоҷикон фармуда аст:

Халқро тақлидашон барбод дод,
Эй дусад лаънат бар ин тақлид бод!

ДУШАНБЕ, 17.07.2017 /АМИТ «Ховар»/.

Content rating: 3

Average: 3 (2 votes)

Category:

- [АМИТ «Ховар»](#) [1]
- [Ахбори рӯз](#) [2]

Source URL: <https://www.kumitaizabon.tj/en/node/132?mini=2026-03>

Халқро тақлидашон барбод дод...

Published on The Committee of Language and Terminology by the Government of the Republic of Tajikistan (<https://www.kumitaizabon.tj>)

Links

[1] <https://www.kumitaizabon.tj/en/taxonomy/term/12> [2]

<https://www.kumitaizabon.tj/en/taxonomy/term/10>